

Rušení přezimování v brlohu

Kvalitní přírodní stanoviště jsou místa pro přezimování medvěda v brlohu. Jsou to zároveň atraktivní terény pro rozmístění lyžařské infrastruktury. Období fungování lyžařských středisek připadá na zimní spánek medvědů - u tohoto druhu fyziologický stav nejcitlivější na rušení.

V oblasti rozsahu jeho výskytu v Karpatech, na terénu Malopolského, Slezského a Podkarpatského kraje, v současné době funguje cca 200 lyžařských středisek. V plánu je jejich rozšíření a výstavba cca 40 lyžařských stanic.

Jejich fungování souvisí nejen s velkým antropogenním nátlakem (standardní kapacita lanové dráhy je cca 3000 os/hod, ale i s emisí faktorů, které zvířata plaší, tj. světlo a hluk, jež jsou generovány umělým osvětlením a zasněžování sjezdových tratí. Podle předpokladů, která byla přijata na základě vědeckých studií, rozsah negativního působení se netýká jednoho bodu, ale rozšiřuje se v okruhu o šířce až 4km od zdroje rušení. V tomto areálu proměny charakteru stanovišť jsou tak velké, že tato stanoviště se pak stávají nevhodná pro plnění základních funkcí zvířete.

Za zvláště ohrožující pro medvědy lze uzнат tyto formy zimní aktivity, které souvisí s pronikáním přímo do útočišť medvědů, tj. freeride (lyžování ve volném terénu), závody na sněžných skútrech, ale i pohybování se na sněžnicích nebo lyžování typu skitour. Vyplašení zimujícího medvěda z jeho brlohu je nebezpečné pro každého jedince vzhledem k nebezpečnému výdaji tukových zásob (rušení energetické bilance). Je to obzvláště nebezpečné pro březí samice a také novorozená mláďata, poněvadž se kvůli tomu drasticky zvyšuje riziko smrti mladých jedinců a potratů. Podle skandinávských studií, ztráta mláďat u samice, která mění brlohy v poměru k samicím, jež brlohy nemění činí **60% ku 6%**^[1]

Mezitím v Polsku zákaz pohybování se po určených sjezdových tratích platí pouze v národních parcích, a některá střediska, nacházející se na terénu síť Natura 2000 dokonce propagují freeride (např. NP Pilsko v Korbielowě, sousedující s přírodní rezervací Pilsko).

[1] Skandinávské studie Swenson J. E. a jiní 1997: